

LIFE

ORIENTÁCIÓS DOKUMENTUM

Az Európai Unió finanszírozást és támogatásokat nyújt az oktatás, egészségügy, fogyasztóvédelem, környezetvédelem, vidék- és regionális fejlesztés és humanitárius segítség területeit felölelő projektek és programok széles körével.

Az EU finanszírozás összetett, mivel különféle testületek irányítanak sok különböző típusú programot. Az EU költségvetésének több, mint 76%-át a tagországok kezelik. Ez tartalmazza a strukturális alapokat - amelyekből a regionális politikát, szociális és oktatási programokat, valamint a mezőgazdaságot (beleértve a gazdák támogatását) finanszírozzák. A LIFE programot azonban közvetlenül az Európai Bizottság és a KKV-ügyi Végrehajtó Ügynöksége (EASME) irányítja.

A LIFE program világosan meghatározott célja a környezetvédelemhez és az éghajlat-politikához kapcsolódó sajátos igények kielégítése az Európai Parlament és a Tanács 2013. december 11-i, 1293/2013 számú (EU) rendelete¹ alapján. Azonban a környezetvédelem, az éghajlat-politika és az egyéb szakpolitikai területek kölcsönös összefüggése miatt mégis jelentős az átfedés a LIFE és az egyéb EU finanszírozási programok között. A pályázók különösen gondot okozhat kiválasztani, hogy a LIFE vagy a Horizon 2020 programra pályázzanak. A pályázóknak az új LIFE 2014-2020 program különböző elemeit is nehezükre eshet megkülönböztetni.

A dokumentumnak célja kiemelni a LIFE program és annak részeinek néhány kulcsfontosságú elemét, hogy ezzel segítsen a pályázóknak projektpályázatuk finanszírozásához megtalálni a legmegfelelőbb potenciális forrást. Az továbbra is a pályázó felelőssége, hogy elolvassa a LIFE 2014 pályázati felhívás egyes elemeit részletesen leíró dokumentumokat, és meghatározza a pályázatának finanszírozásához legkedvezőbb lehetőséget.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2013. december 11-i, 1293/2013 számú (EU) rendelete, amely az EU Hivatalos Lapjának L 347/185 számában jelent meg 2013. december 20-án
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:347:0185:0208:EN:PDF>

1. A legfontosabb különbségek a LIFE és a Horizon 2020 programok között

Ebben a táblázatban áttekintheti a LIFE és a Horizon 2020 programok legfontosabb jellemzőit.

	LIFE	Horizon 2020
A támogatott projektek / akciók típusa	A LIFE Környezetvédelem és az erőforrások hatékonysága kiemelt területe demonstrációs és kísérleti projekteket támogathat; A LIFE Természetvédelem és biodiverzitás, a LIFE Éghajlatváltozás mérséklése és a LIFE éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás területen nemcsak demonstrációs és kísérleti projektek, hanem bevált gyakorlati projektek is támogathatók. Az irányítás és tájékoztatás kiemelt területen mind a környezetvédelem, mind az éghajlat-politika alprogramokban támogathatók tájékoztató, tudatosságnövelő és terjesztési projektek. A fentiekben felsorolt „hagyományos” projektek mellett a LIFE program támogatja a tagállamok kapacitás növelését, és a Környezetvédelem alprogramban 2014-ben (valamint az Éghajlat-politika alprogramban 2015-ben is): integrált projekteket a víz, hulladék, levegő és természet területén bizonyos típusú, jogszabályban előírt tervek és stratégiák alkalmazására, (vagy például 2015-ben az Éghajlatváltozás mérséklése és az Éghajlat-változáshoz való alkalmazkodás Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz), technikai segítséget nyújt az előkészítésben	Kutatási és innovációs tevékenységek – a projektnek tartalmaznia kell egy erős kutatási elemet (a korábbi FP7 együttműködési projektek); Innovációs tevékenységek – amelyek inkább kísérleti projektekre, prototípusokra, demonstrációra és piaci hasznosításra összpontosítanak; KKV eszköz (SME Instrument) – amely háromlépéses folyamatot takar, ahol az első lépés a megvalósíthatósági / életképességi tanulmány elkészítése, második lépés a demonstráció kísérleti szinten, majd a harmadik lépés az üzletiesítés, amelyben közvetett támogatás van a kockázati tőke bevonásának elősegítésére.

	integrált projektpályázatok és előkészítő projektek az egyes előre meghatározott témakörökbe, amelyek közvetlenül a politikafejlesztést segítik elő. Emellett a LIFE működési támogatásokat nyújt civil és nonprofit szervezeteknek, azonban nem tartoznak a jelenlegi kiírás hatálya alá. Minden projekt típus közös tulajdonsága, hogy a kutatási tevékenységeket szigorúan korlátozni kell.	
A kiírások hatásköre	A LIFE programban a környezetvédelem és éghajlat-politika legtöbb területe a rendelet kiemelt területeinek hatáskörébe esik. Azonban a LIFE Környezetvédelem alprogramjában a LIFE többéves munkaprogram 2014-2017 évekre „projekt témakörök” listájában szereplő témaköröket célzó projektek a pontozási rendszerben előnyben részesülnek. A LIFE többéves munkaprogram környezetvédelmi alprogramjának témakör listája bővebb, mint a H2020 témakör listája, bár számos egyedi kiemelt fontosságú témakör nagyon sajátos.	A H2020 programban az úgynevezett „programozható” részeknél a pályázóknak a kiírás valamelyik témakörére kell pályázniuk. Ezekon a témakörökön kívül más nem támogatható.

	Az Éghajlat-politika alprogramban a LIFE rendelet általános céljaival összhangban a pályázókat arra ösztönzik, hogy a három kiemelt terület éghajlattal kapcsolatos kihívásait célozzák meg, amint azt a pályázati útmutatóban az „EU politikai prioritásaiban” leírtuk.	
A kedvezményezettek száma és földrajzi megoszlása	A LIFE programban nincs meghatározva a kedvezményezettek minimális száma és a határon átnyúló jelleg nem követelmény. Ösztönzik az olyan határokon átnyúló projekteket, amelyeknél az együttműködés hozzáadott értéket eredményez, ezeket az értékelés során plusz pontokkal jutalmazzák. A Környezetvédelem alprogramban indikatív országos keretösszegek vannak a 2014-2017 időszakra, amelyek elősegítik a tagállamok között a projektek egyenletes elosztását.	A Horizon 2020 vonatkozó eszközeinek leg többjénél - a KKV eszköz egyetlen kivételével - a pályázóknak konzorciumot kell létrehozniuk legalább három tagállam jogi személyeinek részvételével. Minden támogatást kizárólag az érdem alapján ítélnék oda.

Résztevő országok	A LIFE programban uniós tagországok vehetnek részt, és valamennyi tagország szervezetei által beadott pályázatok támogathatók; egyes EU-n kívüli országok tárgyalások alapján teljes mértékben részt vehetnek a LIFE programban. A mai napig teljes részvételre nem választottak ki egyetlen harmadik országot sem, mivel nincs garancia arra, hogy a jelentős költségek mellett az adott országban a vonatkozó projekteket támogatják-e. Meg kell azonban jegyezni, hogy az EU-n kívüli, valamint tengerentúli országok és területek szervezetei is pályázhatnak „bélépőjegy nélkül”, mint társfinanszírozottak az egyes olyan projekteken és akciókban, amelyeket	A H2020 programban a tagországok és a hozzájuk társuló harmadik országok pályázhatnak, és az ezekből az országokból beadott pályázatok támogathatók; a harmadik országok részvételét ösztönzik. Számos harmadik ország finanszírozható, kivéve a fejlett ipari és feltörekvő országokat.

	harmadik országokban hajtanak végre, amint azt a pályázati útmutatók leírják.	
A kiírás társfinanszírozási aránya	A LIFE programban a 2014-2017 időszakban a társfinanszírozás aránya 60%, kivéve az olyan eseteket, ahol a projekt kiemelt fontosságú fajok vagy élőhely konkrét megőrzési akcióira irányul, ahol a társfinanszírozás bizonyos feltételek megléte esetén 75% is lehet. (A tagországok kapacitásépítési projektjeiben a támogatható költségek 100%-a társfinanszírozható.)	Az EU társfinanszírozási aránya a Horizon 2020 programban 70% az „innovációs akciók” esetében, kivéve ahol a kedvezményezett egy civil szervezet, amikor is az arány 100% lehet. A „kutatási és innovációs akciók” esetében a társfinanszírozás aránya szintén 100%

2.A LIFE és az EU strukturális és kohéziós alapjainak viszonya

Az EU 2014-2020 időszaki költségvetésében a kohéziós politika több, mint 350 milliárd eurót (jelenlegi áron) fektet az európai tagországokba, régióiba és városaiba, hogy az össz-európai növekedési és munkahely-teremtési célokat elérjék, valamint megküzdjenek a klímaváltozás, energiafüggőség és társadalmi kirekesztés problémáival.

A kohéziós politika is fontos forrása a környezetvédelmi beruházások finanszírozásának, különösen az ivóvízellátás és szennyvízkezelés, hulladékgazdálkodás, természetvédelem, levegőminőség és öko-innováció közvetlen támogatásában. Emellett jelentős finanszírozás áll majd rendelkezésre az éghajlatváltozás mérséklésére és az ahhoz való alkalmazkodásra irányuló intézkedésekre, valamint további beruházásokra, mint például az erőforrások hatékonyságára, stb.

Az Európai Bizottság és az egyes EU országok közötti partnerségi megállapodások meghatározzák az országok hatóságainak az Európai strukturális és befektetési alapok² felhasználására irányuló terveit 2014 és 2020 között. Meghatározzák az egyes országok stratégiai céljait és befektetési prioritásait, összekapcsolva azokat az intelligens, fenntartható és befogadó növekedést célzó Europe 2020 stratégiával.

² Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERDF), Európai Szociális Alap (ESF), Kohéziós Alap (CF), Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EAFRD), Európai Tengeri és Halászati Alap (EMFF)

A kohéziós politika elvei és kiemelt fontosságú elemei a Bizottság és az EU tagországok konzultációs folyamata során kristályosodtak ki. Minden tagország létrehoz egy Partnerségi megállapodást, amely tartalmazza az ország stratégiáját, és javaslatot tesz a programokra. Emellett a tagországok operatív programokat is bemutatnak, amelyek egész tagországokra vagy régiókra vonatkoznak.

Az operatív programok bemutatják az országok és/vagy régiók, illetve az együttműködő területek prioritásait. A közös irányítás elveinek megfelelően a tagországok és a Bizottság felelős az operatív programok irányításáért és ellenőrzéséért. Irányítási és ellenőrzési rendszereik révén elsősorban a tagállamok feladata a programok végrehajtása és ellenőrzése.

A gyakorlatban mindez azt jelenti, hogy a programokat a tagországok és régiók hajtják végre, akik projektek százait választják ki, monitorozzák és értékelik. Ezt a munkát az egyes országok és/vagy régiók „irányító szervezetei” szervezik meg.

Azaz bár egyes akciók egyaránt finanszírozhatók a LIFE programból vagy a kohéziós politika forrásaiból, a gyakorlatban a pályázati folyamat nagyon különböző. Fontos megjegyezni, hogy egy adott akció társfinanszírozása egyidejűleg mindkét EU forrásból nem lehetséges.

Azonban az EU finanszírozási források egymást kiegészítő felhasználását ösztönzik, különösen ha ez a környezetvédelem jövőbeli érvényesítéséhez vezet.

A kohéziós politikáról általános tájékoztatást az INFOREGIO weboldalon talál: http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_en.cfmhttp://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_en.cfm

A leendő pályázók számára további kulcsfontosságú információkat tartalmaznak az országos „irányító szervezetek” weboldalai, amelyek az INFOREGIO-n keresztül elérhetők:

http://ec.europa.eu/regional_policy/manage/authority/authority_en.cfmhttp://ec.europa.eu/regional_policy/manage/authority/authority_en.cfm

3. A legfontosabb különbségek a LIFE Környezetvédelem alprogramjának és a LIFE Éghajlat-politika alprogramjának kiemelt területei között

A LIFE pályázatokat a környezetvédelem, vagy az éghajlat-politika alprogram valamely „kiemelt területéhez” kell benyújtani

Az alábbi táblázatban felsoroljuk a két LIFE alprogram közötti, valamint a környezetvédelmi alprogram két kiemelt területe közötti kulcsfontosságú különbségeket:

	Környezetvédelem alprogram		Éghajlat-politika alprogram
	LIFE Természet és biológiai sokféleségkiemelt terület	LIFE Környezet és erőforrás-hatékonyság kiemelt terület	LIFE Éghajlatváltozás mérséklése és LIFE Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz kiemelt területek
Kapcsolódás a szakpolitikához	Kapcsolódás a Madarak és élőhelyek irányelvekhez, vagy az EU Biodiverzitás 2020 stratégiájához	Kapcsolódik a környezetvédelmi politika és jogszabályai széles köréhez, többek között figyelembe veszi a környezetvédelem és az egészségügy kapcsolatát, támogatja az erőforrás-hatékony Európa megvalósítását	Alacsony szén-dioxid-kibocsátású és az éghajlatváltozás hatásaival szemben ellenállóképes gazdaság kiépítése az EU-ban, alátámasztva az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást elősegítő 2020-as klíma- és energia-csomagot.
Középpontban álló területek	A kiemelt területeken belül a LIFE rendelet tematikus prioritásokat is meghatározott; a pályázatoknak ezekhez a tematikus prioritásokhoz kell illeszkedniük. Emellett a projektek a természet és biológiai sokféleséghez kapcsolódó témaköreit meghatározza a többéves munkaprogram; az értékelési folyamat során az ezeket a projekt témaköröket megcélzó pályázatok plusz pontokat kapnak.	A kiemelt területeken belül a LIFE rendelet tematikus prioritásokat is meghatározott; a pályázatoknak ezekhez a tematikus prioritásokhoz kell illeszkedniük. Emellett a projektek környezetvédelmi szektorokhoz kapcsolódó témaköreit meghatározza a többéves munkaprogram; az értékelési folyamat során az ezeket a projekt témaköröket megcélzó pályázatok plusz pontokat kapnak.	Három kiemelt terület van: az éghajlatváltozás hatásainak mérséklése, az alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz, valamint az éghajlatpolitikai irányítás és tájékoztatás – továbbá a LIFE rendelet 14, 15 és 16 cikkelyében meghatározott célok. A LIFE rendeletben nem határoztak meg projekt témaköröket. Azonban az éves pályázati kiírásokban ösztönzik az egyes éghajlat-politika kiemelt témákat megcélzó pályázatokat.

Tipikus projekt	Natura 2000 természetvédelmi terület kezelési terve vagy akciói; az EU biológiai sokféleséggel kapcsolatos stratégiájának különféle célkitűzéseit támogató kísérleti és demonstrációs megközelítések.	Olyan kísérleti vagy demonstrációs projekt végrehajtása, amely a többéves munkaterv valamely projekt témakörére irányul, beleértve a megismétlésre, áttüztetésre és érvényesítésre alkalmas innovatív technológiák	Az éghajlatváltozás hatásainak mérséklésével és ahhoz való alkalmazkodással kapcsolatos innovatív éghajlati technológiák, rendszerek, módszerek és eszközök demonstrációs és kísérleti projektjei, valamint bevált gyakorlati projektek.

Tipikus akciók	A legtöbb akció a természetvédelemre irányul, így a veszélyeztetett élőhelyek és/vagy fajok helyreállítása és védelme, de más, biodiverzitáshoz kapcsolódó akciók is vannak. Országos költségvetés – a költségvetés legalább 25%-át konkrét védelmi akciókra kell fordítani	A megcélzott környezetvédelmi probléma megoldásához kapcsolódó akciók.	A legtöbb akció az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentéséhez, illetve az éghajlatváltozás jelenlegi vagy várható hatásainak csökkentéséhez kapcsolódik

4. Összehasonlító táblázat – LIFE integrált projektek / LIFE „hagyományos” projektek

Az alábbi táblázat összegzi a legfontosabb különbségeket a hagyományos LIFE projektek és az integrált LIFE projektek között a LIFE Környezetvédelem alprogramban a LIFE 2014 évi kiírásával kapcsolatban:

	Hagyományos projektek (azaz a LIFE rendelet 18(a), (b), (c) és (h) cikkelyei szerinti projektek)	Integrált projektek (IP-k)
Hatály	A Környezetvédelem alprogramnak a LIFE rendelet III. mellékletében megjelölt egy vagy több tematikus prioritására irányul, és esetleg a többéves munkaprogramban lefektetett tematikus prioritások projekt témakörei közül egyet vagy többet céloz meg.	Négy adott területhez kapcsolódó – természetvédelem, levegőtisztaság, vízkezelés és hulladékgazdálkodás – történő beavatkozásra korlátozódik: A természetvédelmi integrált projektek hajtják végre a PAF-okat A vízgazdálkodási integrált projektek hajtják végre a vízgyűjtő-gazdálkodási terveket. A hulladékgazdálkodási integrált projektek hajtják végre a hulladékgazdálkodási terveket és hulladékmegelőzési programokat; A levegőtisztasági integrált pro-

Társfinanszírozási arányok (%) és a várható EU hozzájárulás	Legfeljebb 60% (kiemelt fontosságú fajok és élőhelyek esetében legfeljebb 75%) Átlagos EU finanszírozás mértéke 1-2 millió euró	Legfeljebb 60% Átlagos EU finanszírozás mértéke 10 millió euró
Pályázat	Egylépcsős benyújtás: 1. Teljes pályázat	Kétlépcsős benyújtás: 1. Konceptió leírása. 2. Teljes pályázat.
Földrajzi szint	Végrehajtása helyi, regionális, több-régiós, országos vagy határon átnyúló szinten történik.	Végrehajtása regionális, több-régiós, országos vagy határon átnyúló szinten történik. A levegőtisztasági szektorban az integrált projektet legalább 5 város szintjén szükséges végrehajtani.
Kötelező a kapcsolódás valamely EU, illetve országos szintű jogszabály szerinti tervhez vagy stratégiához	Nem. A tervekhez vagy stratégiákhoz való kapcsolódás opcionális (többlet pontokat eredményezhet)	Igen. Hozzá kell járulnia vagy elő kell segítenie valamely EU, illetve országos szintű jogszabály szerinti terv vagy stratégia <u>teljes</u> végrehajtását.
Kiegészítő finanszírozás mozgósítása a projekten kívül	Nem. Nem szükséges. Nem lehet kettős finanszírozás vagy átfedés más EU finanszírozással.	Igen. Kötelező legalább egy másik kapcsolódó uniós, országos vagy magán finanszírozási forrás mozgósítása ugyanazon terv vagy stratégia más akcióinak végrehajtásához. Magánál a LIFE projektnél nem lehet kettős finanszírozás vagy átfedés más EU finanszírozással. Az integrált projektek végrehajtása jobb hozzáférést jelenthet más EU finanszírozáshoz.
Kedvezményezettek	Köztestületek és magán szervezetek.	Köztestületek és magán szervezetek. Általában a vonatkozó terv vagy stratégia

		végrehajtásáért felelős kompetens hatóságtól elvárható, hogy benyújtsa és vezesse az integrált projektet
Érintettek részvétele	Elvárt	Kötelező
Projekt időtartama (átlagos)	1-5 év	6 év vagy több
Projektek típusai	Kísérleti, demonstrációs, bevált gyakorlat és tájékoztató, tudatosságnövelő és terjesztési projektek.	Az integrált projektek a hagyományos projekt típusok elemeinek kombinációi: főleg bevált gyakorlati elemeket kell tartalmazniuk, amelyekhez kísérleti, demonstrációs és tájékoztató, tudatosságnövelő és terjesztési elemek kapcsolódnak. Egy kapacitásépítési elem kötelező.
Támogatható költségek	A standard LIFE Modell támogatási szerződés szerint, beleértve annak általános és speciális feltételeit is.	A LIFE Integrált projektek modell támogatási szerződése szerint, beleértve annak általános és speciális feltételeit is.
Fenntarthatóság	A legtöbb projektnél szükséges.	Valamennyi integrált projektnél szükséges, beleértve a hosszú távú kötelezettség-vállalást és a kapacitás növelését.

5. Szemléltető példák:

1. Folyók helyreállítása

Ha egy projekt fő célja egy EU által támogatott faj folyami élőhelyének helyreállítása, akkor a legmegfelelőbb a LIFE Természet és biológiai sokféleség kiemelt területén egy természetvédelmi projekt benyújtása. Az akciók között szerepelhet például jellegzetes élőhelyek és fajpopulációk fenntartása és helyreállítása; invazív idegen fajok eltávolítása; hallépcsők kialakítása; látogatási korlátozási intézkedések, stb.

Ha a fő cél a vízhez kapcsolódó ökoszisztéma szolgáltatások innovatív irányítási módszereinek kipróbálása és bevezetése, a potenciális finanszírozási mechanizmusokkal a biológiai sokféleséggel kapcsolatos stratégia céljainak megvalósítása, egyben hozzájárulás a vízügyi keretirányelvhez

és az árvíz kockázatokról szóló irányelvhez, akkor a legmegfelelőbb a LIFE Természe és biológiai sokféleség kiemelt területén egy biodiverzitási projekt benyújtása.

Ha a projekt fő célja az éghajlatváltozás jelenlegi és várható hatásainak kezelése, és a projekt legtöbb akciója erre irányul, akkor a LIFE Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz a legmegfelelőbb kiemelt terület. Az ilyen akciók lehetnek vízmegtartást segítő intézkedések előmozdítása az áradások kezelése érdekében; a folyók újra összekötése az árterületekkel, illetve árterületek létrehozása elsődlegesen az árvizek kezelése érdekében; a vizek hőmérsékletének csökkentése például az árnyékolás javításával a növényzet szaporításán keresztül.

Ha a projekt fő célja a vízügyi keretirányelv és a kapcsolódó jogszabályok végrehajtásának előmozdítása, akkor a LIFE Környezet és erőforrás-hatékonyság a legmegfelelőbb kiemelt terület. Ilyen akciók lehetnek például az áradások megelőzése és kezelése, a jó ökológiai állapot elérése, a vízgyűjtő-gazdálkodás számára eszközök és technikák kifejlesztése...

2. Tőzegmocsarak (ingoványok, lápok és mocsarak)

Ha a projekt fő célja egy értékes tőzegláp (ingovány, láp, mocsár) élőhelyeinek, fajainak vagy az általa nyújtott ökoszisztéma szolgáltatások helyreállítása, akkor a LIFE Természet és biológiai sokféleség a legmegfelelőbb kiemelt terület. Az akciók lehetnek például a talajvíz szintjének helyreállítása a levezető árkok elzárásával; fák kivágása és mulcsózás; mohák betelepítése; intézkedések a lápi állatvilág (pl. Madarak) fajainak védelmére; a növény- és állatvilág monitorozása; kiértékelő panelek, stb.

Ha a projekt fő célja a kibocsátó állományok megőrzése, akkor a LIFE Éghajlatváltozás mérséklése a legmegfelelőbb kiemelt terület. Ha a projekt fő célja az éghajlatváltozás jelenlegi és várható hatásainak kezelése, akkor a LIFE Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz a legmegfelelőbb kiemelt terület. Ilyen akciók lehetnek például a vízmegtartó képesség javítása, az áramlást lassító intézkedések; a talajvíz szintjének helyreállítása a levezető árkok elzárásával; A szén és az üvegház-hatású gázok forgalmának javítása, beleértve a CO₂, metán és egyéb éghajlati tényezők monitorozását, tűzmelegelőzés.

3. A talaj széntartalmának kezelése

Egy olyan projekt, amelynek elsődleges célja a talaj vízzáróvá tételének visszaszorítása, a lefolyó esővíz kezelése és az általános tápanyag-védelem, a LIFE Környezet és erőforrás hatékonyság tárgykörébe esik. Ilyen akciók lehetnek például a területfoglalások mértékének csökkentése; tanácsadói szolgáltatások és együttműködés az érintettekkel; talajerózió-védelmi intézkedések; felszínborítás és földhasználat monitorozása;

Ha a projekt elsődleges célja a talaj széntartalmának megőrzése, növelése vagy helyreállítása jobb kezeléssel, akkor a LIFE Éghajlatváltozás mérséklése (megőrzés és helyreállítás esetén), és/vagy a LIFE Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz (a széntartalom növelése esetén) a legmegfelelőbb kiemelt terület. Az akciók lehetnek például: tanácsadói szolgáltatások és együttműködés

az érintettekkel; kifejezetten felszínborító lágyszárú növénykeverékek vetése; talaj-erózió-védelmi intézkedések; talajművelési gyakorlatok; széntartalom és/vagy felszínborítás és földhasználat monitorozása;

4. Biomassza kezelés

Ha a projekt elsődleges célja a biomassza felhasználási hatékonyságának növelése – akár erdőkből, akár az éves termésemből származzon – és az értékek számítását a szén ciklus szempontjából közelítik meg, akkor a LIFE Éghajlatváltozás mérséklése a legmegfelelőbb kiemelt terület. Akciók lehetnek például: az értékláncokban a szén körforgásának monitorozására és modellezésére szolgáló jelzőrendszerek kiépítése; tanácsadói szolgáltatások és az érintettek tájékoztatása a lépcsőzetes használatról; innovatív begyűjtő rendszerek létrehozása; biomassza anyagadatok címkézése az életciklus-adatok elemzése alapján.

Ha a projekt elsődleges célja a biomassza felhasználási hatékonyságának növelése – akár erdőkből, akár az éves termésemből származzon – és az értékek számítását gazdasági, tervezési vagy költséghatékonysági szempontjából közelítik meg, akkor a LIFE Környezetvédelem és az erőforrások hatékonysága a legmegfelelőbb kiemelt terület. Akciók lehetnek például: az értékláncokban monitorozásra és modellezésre szolgáló jelzőrendszerek kiépítése; tanácsadói szolgáltatások és az érintettek tájékoztatása az újrahasonosításról, újrafelhasználásról és javításról; innovatív begyűjtő rendszerek létrehozása; KKV-k számára bevált gyakorlat mintamodellek létrehozása.

5. Légszennyező anyagok kibocsátása

Ha a projekt célja az üvegház-hatást nem okozó gázok, illetve elsősorban üvegház-hatást nem okozó gázokból álló kevert gázok légköri kibocsátásának csökkentése, illetve ahol a projekt legfontosabb részét/elejét/célját az üvegház-hatást nem okozó gázok jelentik, a projekt számára a LIFE Környezetvédelem és az erőforrások hatékonysága területen kell benyújtani.

A kizárólag vagy főleg üvegház-hatást okozó gázok kibocsátására irányuló projekteket a LIFE Éghajlatváltozás mérséklése területen kell benyújtani.

Sok szerencsét!